

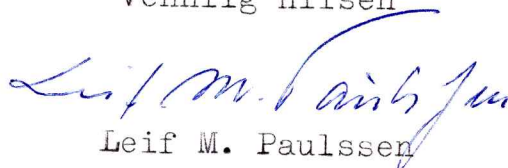
Blindern - Oslo, 8. september 1986

Universitetets Oldsaksamling
v/Liv Marit R u i
Frederiks gt.2
Oslo 1.

Vedlagt følger rapport vedrørende de fire mot-
tatte trekullprøver, samt nota for mitt tilgo-
dehavende.

Som understreket i notaen ønskes beløpet i sin
helhet oversendt Kemneren i Oslo, snarest.

Vennlig hilsen

Leif M. Paulssen

2 vedlegg.

R a p p o r t

5. september 1986 mottatt 4 - fire - trekullprøver fra Universitetets Oldsaksamling, Oslo, v/Liv Marit R u i.

Prøvene som ble mottatt i plastposer var ens merket:

kullgrop. Rundtom, Ringerike, Buskerud

aksj.nr. 86/83

Gårdsnr./bruksnr. 87/5 m.fl. 32 V NM 691731

Prøvene nr. 1 og 3 var i tillegg merket: kullprøve 2. brenning, mens prøvene nr. 2 og 4 var merket: kullprøve 1. brenning.

Prøvene nr. 1 og 2 bestod hovedsakelig av brunfarvet sandjord, iblandet små kullfragmenter.

Prøve nr. 3 bestod av 30-40 svarte kullfragmenter, delvis belagt med et grålig askelag, mens prøve nr. 4 bestod av tallrike (> 100), brun-belagte fragmenter, samt noe sandjord.

Fra hver av prøvene ble det tatt ut 20 fragmenter for fremstilling av preparater for mikroskopering. I henhold til resultatet av de mikroskopiske undersøkelser antas samtlige undersøkte fragmenter å skrive seg fra

F U R U.

Blindern - Oslo, 8. september 1986

Leif M. Paulssen

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Moss av Hov	
G.nr./br.nr. 87/5 m.fl.	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: Graving av grop, Rundtom, Ringerike.	
Flyfoto	Kartref.
Innber./rapport/reg. ved: Liv Marit Rui	Dato 30. oktober 1986.

Bakgrunnen for gravingen er Ringerike kommunes planlagte vannledningstrasé Kilemoen-Hønefoss. Reguleringsområdet ble befart av Tom H. Haraldsen 12.-14. juni -85 (se dennes innberetning av 14. juni 85), og det ble funnet en rekke groper - trolig dyregraver - i konflikt med traséen. Den endelige reguleringsplan viste at én av gropene, grop f, var i konflikt med traséen, og følgelig måtte graves. I tillegg ble det funnet enda en grop i traséen, grop w. (Se innberetning vedr. registrering av fornminner i forbindelse med reguleringsplan for Hovsmarka, Ringerike kommune, v/Liv Marit Rui, 3/10.86.

Området består av en grusrygg med påstående furuskog, og ligger like inntil bebyggelsen. Området rundt er regulert til friområde, og er mye benyttet til turgåing, jogging og rekreasjon.

Gropene ble gravet i tidsrommet 12. - 23. mai av Tone Eriksen, Grethe Holm og undertegnede. Det var antatt at gropene var gjenfylte dyregraver, jfr. Tom H. Haraldsens innberetning av 14. juni -85, og det ble derfor besluttet å grave halve gropen, slik at en fikk et snitt av gropen for å få frem formen. Videre skulle halve gropen graves helt ned for å se om en fant rester etter trekonstruksjoner, trekull el. annet.

GROP F.

Alle trær i traséen var hugget, slik at store mengder kvist lå igjen i området, som derfor først

Gårds/bruksnavn	
Moss av Hov	
G.nr./br.nr.	
87/5 m.fl.	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

- 2 -

måtte ryddes. Deretter ble feltet fotografert (dias + sort/hvit nr. 20375), se vedlagte fotoliste. Koordinatsystem ble lagt ut, med x-aksen økende mot N, og y-aksen økende mot Ø, slik at hele målefeltet ligger i NØ-kvadrant, og både x- og y-verdiene er positive.

Gropen ble først tegnet i plan (plan 1). Deretter ble halve gropen og området rundt avtorvet, totalt 23m². Ved fjerning av torven kom en ned på et ca. 2-10cm tykt grått lag, lag 1 (se lagbeskrivelse). Som det framgår av plan 1 var mye trerøtter på feltet, og det ble funnet spredte kullbiter i overflaten av lag 1, hovedsakelig under trerøttene. I overflaten av lag 1 ble også funnet nyere tids gjenstander, glass, jerngjenstand, korker etc. Lag 1 ble nivellert, niv.nr. 1-29, og deretter fjernet.

Ved fjerning av lag 1 kom en ned på gul sand, lag 2. I bunnen av gropen ble det registrert en sot/kullfleck på vel 1m², som fortsatte inn i snittet.

Det ble nå klart at dette ikke var en dyregrav, men trolig en kullgrop. For å få klarhet i dette, ble det gravet en 1/2m bred sjakt i bunnen av gropen, langs 5x (snittet). Det kom der fram et mer eller mindre kullflekkt lag i snittet (se snittegning). Det var nå klart at det dreide seg om en kullgrop med spor etter 2 brenninger.

Feltet ble derfor utvidet med 8m² mot N. Lag 1 ble nivellert (niv.nr. 46-51) og fjernet. Hele kullflekken kom der tydelig fram. Ved 5,6x/5,25y ble det registrert små rester etter brent treverk, trolig rester etter siste brenning (se plan 2). Kullprøve for C-14 datering ble tatt av treverket (prøve nr. 3). Kullflekken ble tegnet på plan 1 og nivellert, sammen med lag 2, niv.nr. 30-45 og 52-58.

Sjakten i bunnen av gropen ble utvidet til 3,5m og 30cm dyp. Snittet ble rensert og fotografert (se fotoliste) og deretter tegnet.

Kommentarer og tolkning av snittegning:

Snittegningen viser tydelig formen på gropen, som er 60-80cm dyp på overflaten. Øverst et torv/humuslag som er 4cm tykt i bunnen av gropen. Under dette, lag 1, med varierende tykkelse. Mellom 6,6y og 8y er lagene forstyrret av trerøtter. Under lag 1, et kullag som trolig stammer fra siste brenning i gropen. Her er

Gårds/bruksnavn	
Moss av Hov	
G.nr./br.nr.	
87/5 m.fl.	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

- 3 -

også tatt ut kullprøve for C-14 datering, prøve nr. 2. I dette underste kullag sees i snittet en brent stokk.

Etter at snittet var tegnet og C-14 prøver tatt ut, ble det flategravet et mindre område, mellom 5y og 6y og 5x og 6x. Det øverste kullag ble fjernet. Det var vanskelig å følge lag 3, som flere steder gikk i ett med lag 2. Målet var imidlertid å få fram det brente treverket i bunnen av gropen. Kullaget var her nokså flekkvis, og det var vanskelig å avgrense, men den brente stokken kom tydelig fram. Den var 60cm lang og rett avkuttet i enden (mot NV). Den ble tegnet på plan 3, og kullprøve for C-14 datering tatt ut (prøve nr. 4).

I bunnen av sjakten ble det prøvestykket 20cm lenger ned for å være sikker på at det ikke var noe kull lenger nede i sanden, 2 prøvestikk på henholdsvis 20x50cm og 20x30cm.

GROP W.

Grop w ligger ca. 180m Ø for grop f (se vedlagte kartutsnitt).

Gropen ble tegnet inn på plan. For å få en oversikt over hva slags grop det kunne være, ble det besluttet å grave en sjakt tvers gjennom gropen (se plantegning). Sjakten var 3,5m lang, 0,5m bred og 0,3-0,4m dyp. Øverst et tynt humuslag, resten kun grå sand (se snittegning). Ikke spor av kulturlag. Snittet ble tegnet og fotografert (se fotoliste). I bunnen av gropen ble sjakten gravet 40cm dypere, men heller ikke her ble det funnet antydning til kull eller kulturlag. Snittet viser en helt naturlig massesammensetning. Grå sand, grov, som blir gradvis finere lenger ned, i den dype sjakten er det silt og så leire i bunn.

Tolkning:

Ut fra ovennevnte synes en tolkning av type grop ikke mulig.

Liv Maudt Pihl

Gårds/bruksnavn	
Moss av Hov	
G.nr./br.nr.	
87/5 m.fl.	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

- 4 -

LAGBESKRIVELSE.

Uten lagnr.	torv/humus
lag 1	Grått lag bestående av sand i blandet jord, finkornet.
lag 2	Gul sand, finkornet.
lag 3	Rød sand, trolig rødfarget etter brenning.
uten lagnr.	Kull/sotlag, 2 lag som skriver seg fra 2 brenninger.

Gårds/bruksnavn		Moss av Hov
G.nr./br.nr.		87/5 m.fl.
Kommune	Ringerike	Fylke Buskerud

- 5 -

FUNNLISTE.

Aksesjonsnr. 86/83

1. Kullprøve for C-14 datering.
2. " " "
3. " " "
4. " " "

Samtlige prøver er trebestemt av carbolog Leif M. Paulssen (se vedlegg) og samtlige undersøkte fragmenter antas å skrive seg fra FURU.

Gårds/bruksnavn	
Moss av Hov	
G.nr./br.nr.	
87/5 m.fl.	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

- 6 -

FOTOLISTE

FILM NR. 20375

SORT/HVIT

Nr.	Dato	Hvor	Hva
1	290586	Rundtom, Ringerike Buskerud	Grop f Kullgrop. Oversikt før graving. Mot Ø.
2	"		Kullgrop. Oversikt før graving. Mot N
3	130586		Halve feltet/gropen avtorvet. Mot N
4	"		" "
5	"		Etter fjerning av et 10cm tykt jord/sandbl. lag, ned til gul sand (steril) mot N
6	"		" "
7	"		" "
8	140586		Utvidelse av feltet/gropen mot N.
9	"		" "
10	150586		Profil av sjakt, mot N
11	"		" "
12	"		Oversikt over feltet etter utvidelse og sjakt er gravet. mot N.
13	"		Oversikt over hele feltet ferdig gravet. Mot NØ.
14	"		Samme. Mot Ø.
15	"		Samme. Mot S
17	160586		Grop w. Snitt av sjakt mot SV
18	"		" "
19	"		" "

Gårds/bruksnavn	
Moss av Hov	
G.nr./br.nr.	
87/5 m-fl.	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

FOTOLISTE

FILM NR. 8349

DIAS

Nr.	Dato	Hvor	Hva
6	120586	Rundtom, Ringerike Buskerud	Kullgrop (grop f) Oversikt før graving. Mot N
7	"		" Mot N
8	"		" Mot Ø
9	130586		Halve feltet/gropen avtorvet Mot N.
10	"		" "
11	"		Etter fjerning av et 10cm tykt jord(sandbl.lag, ned til gul sand. Mot N.
12	"		" "
13	140586		Utvidelse av feltet/gropen mot N.
14	"		" "
15	150586		Nærbilde profil. Mot N
16	"		Profil av sjakt. Mot N
17	"		Nærbilde av samme
18	"		Profil og grop med sjakt Mot N.
19	"		Oversikt over feltet ferdiggravet. Mot NØ.
20	"		Samme. Mot SV
21	"		Samme. Mot Ø.
22	"		Samme. Mot V.

Gårds/bruksnavn 1) Moss av Hov	
G.nr./br.nr. 1) 87/5 m.fl.	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud

- 8 -

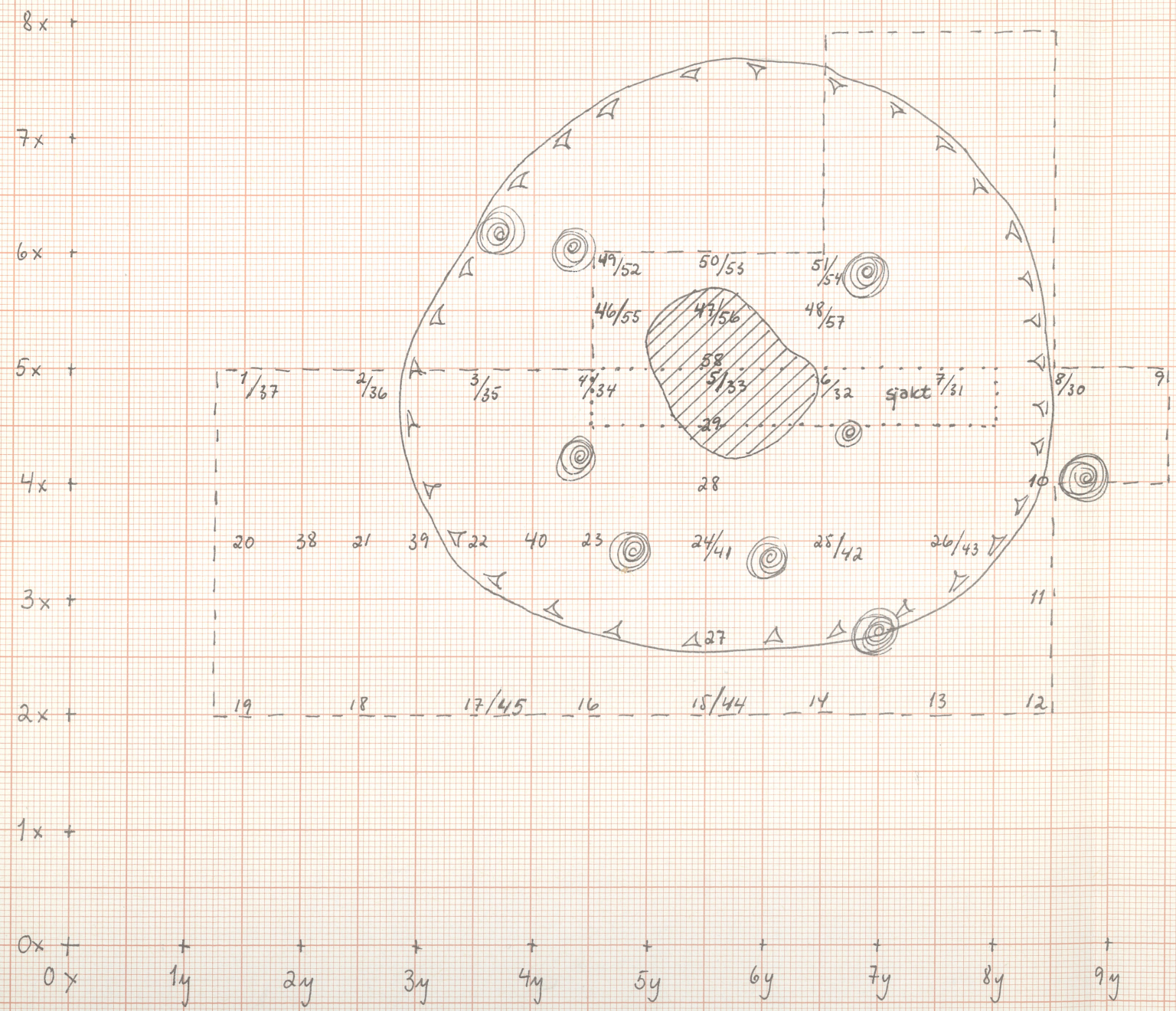
FOTOLISTE

FILM NR. 8349

DIAS

Nr.	Dato	Hvor	Hva
23	120586	Rundtom Ringerike	Grop w. Før graving Mot V
24	"	Buskerud	Samme. Mot SV.
25)		(
26) "		(Snitt av sjakt. Mot SV
27)		(

- ▽▽ - grense for grop
- ▨ - sot, brent
- ◎ - trerot
- - grense for avtorvet område
- - grense for dypere sjalst

Fix 1,00

- 1 - 1,22 = 0,22
- 2 - 1,21 = 0,21
- 3 - 1,28 = 0,28
- 4 - 1,53 = 0,53
- 5 - 1,98 = 0,98
- 6 - 1,78 = 0,78
- 7 - 1,49 = 0,49
- 8 - 1,43 = 0,43
- 9 - 1,46 = 0,46
- 10 - 1,36 = 0,36
- 11 - 1,41 = 0,41
- 12 - 1,41 = 0,41
- 13 - 1,45 = 0,45
- 14 - 1,41 = 0,41
- 15 - 1,41 = 0,41
- 16 - 1,39 = 0,39
- 17 - 1,34 = 0,34
- 18 - 1,28 = 0,28
- 19 - 1,28 = 0,28
- 20 - 1,27 = 0,27
- 21 - 1,23 = 0,23
- 22 - 1,25 = 0,25
- 23 - 1,36 = 0,36
- 24 - 1,55 = 0,55
- 25 - 1,53 = 0,53
- 26 - 1,41 = 0,41
- 27 - 1,44 = 0,44
- 28 - 1,71 = 0,71
- 29 - 1,90 = 0,90
- 13/5 - 86

toppen av
grønt lag,
jordblandet
sand,
eller avtorving.

Lag 1

Fix 0,74

- 46 - 1,31 = 0,57
- 47 - 1,54 = 0,80
- 48 - 1,48 = 0,74
- 49 - 1,24 = 0,50
- 50 - 1,41 = 0,67
- 51 - 1,36 = 0,62
- 52 - 1,30 = 0,56
- 53 - 1,50 = 0,76
- 54 - 1,39 = 0,65
- 55 - 1,37 = 0,63
- 56 - 1,60 = 0,86
- 57 - 1,53 = 0,79
- 58 - 1,71 = 0,97
- 16/5 - 86

} lag 1, topp

} lag 2, topp

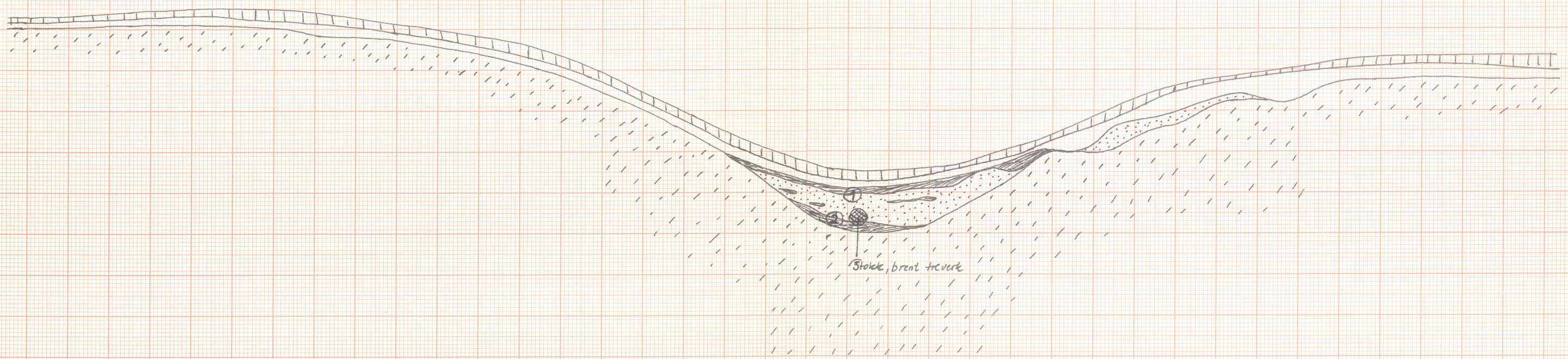
Fix 1,00

- 30 - 1,48 = 0,48
- 31 - 1,51 = 0,51
- 32 - 1,84 = 0,84
- 33 - 2,02 = 1,02
- 34 - 1,63 = 0,63
- 35 - 1,30 = 0,30
- 36 - 1,22 = 0,22
- 37 - 1,24 = 0,24
- 38 - 1,26 = 0,26
- 39 - 1,24 = 0,24
- 40 - 1,38 = 0,38
- 41 - 1,58 = 0,58
- 42 - 1,56 = 0,56
- 43 - 1,39 = 0,39
- 44 - 1,44 = 0,44
- 45 - 1,34 = 0,34
- 14/5 - 86

Lag 2
toppen av
gul sand
med kullflekk

GROP F
 RUNDTOM, RINGERIKE
 PLAN : 1, OVERSIKT
 DATO : 12.05.86
 SIGN : Liv Marit Røi
 MÅL : 1:50

2y + 3y + 4y + 5y + 6y + 7y + 8y + 9y +

- - torv, h n s
- - lag 1
- - lag 2
- - sot, k ll-lag
- - lag 3
- - brenn stoek
- ① - C-14 prøve (2. brenning)
- ② - C-14 prøve (1. brenning)

GROP F
 RUNDTOM, RINGERIKE
 SNITT
 DATO : 21.05.86
 SIGN : LIV MARIT RUI
 MÅL : 1:20

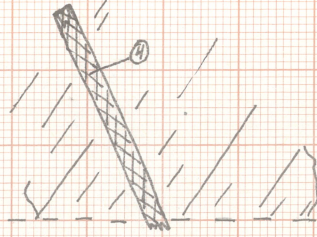

④ - C-14 prøve (1. brenning)

 - brant treverk

 - kullag, utydelig avgrensning

6x +

← SNITT

5x +

4x +
4y

+
5y

+
6y

+
7y

GROP F

RUNDOM, RINGERIKE

PLAW : 3 , UTSNITT

DATO : 22.05.86

SIGN : LIV MARIT RUI

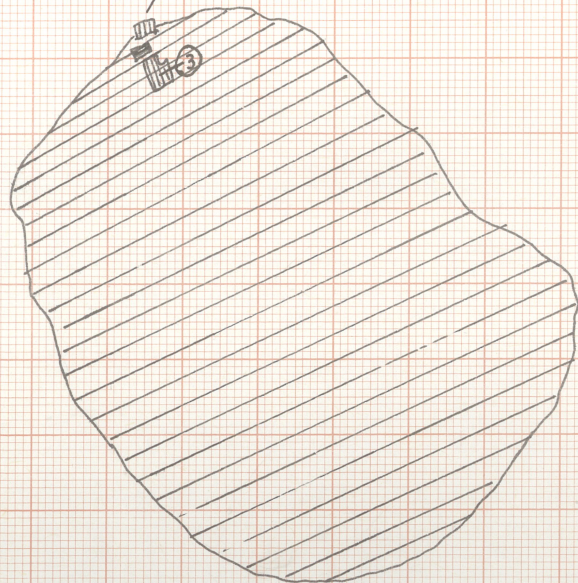
MÅL : 1:20

③ - C-14 prøve (2. benning)

6x +

brent tre

5x +

4x +

4y

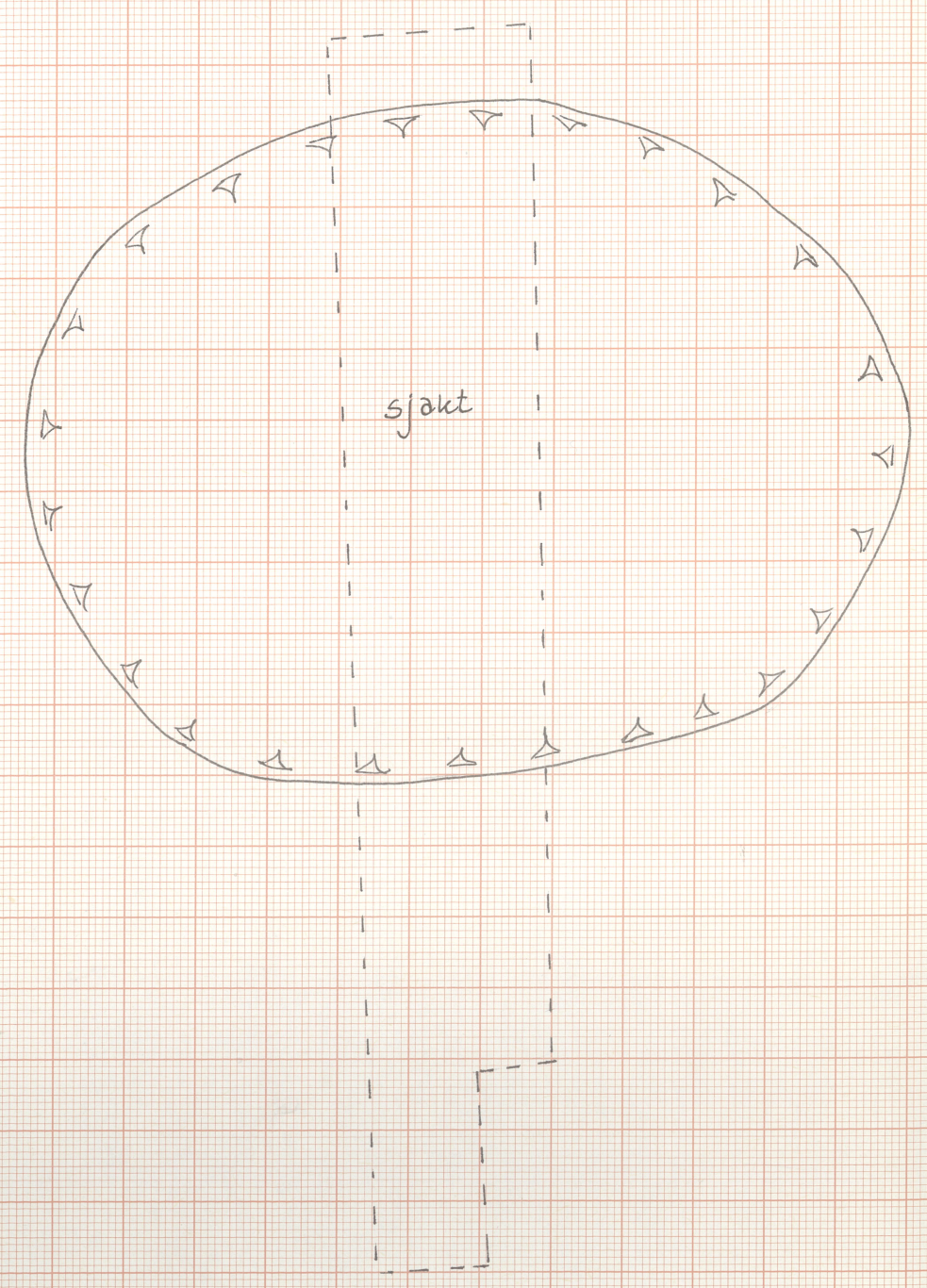
5y

6y

7y

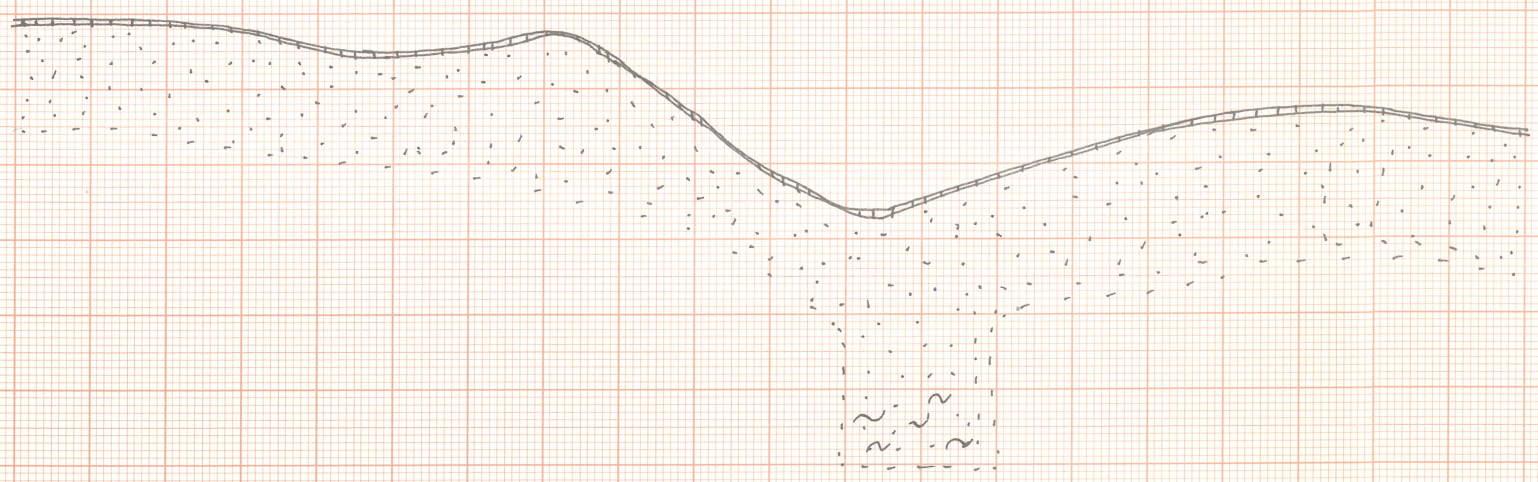
GRUP F
RUNDTOM, RINGERIKE
PLAN : 2 , UTSNITT
DATO : 14.05.86
SIGN : LIV MARIT RUI
MÅL : 1:20

△△ - grense for grop
 ---- - grense for sjøkt

GROP W
 RUNDTOM, RINGERIKE
 PLAN
 DATO : 16.05.86
 SIGN : Liv Marit Røi
 MÅL : 1:20

→ N

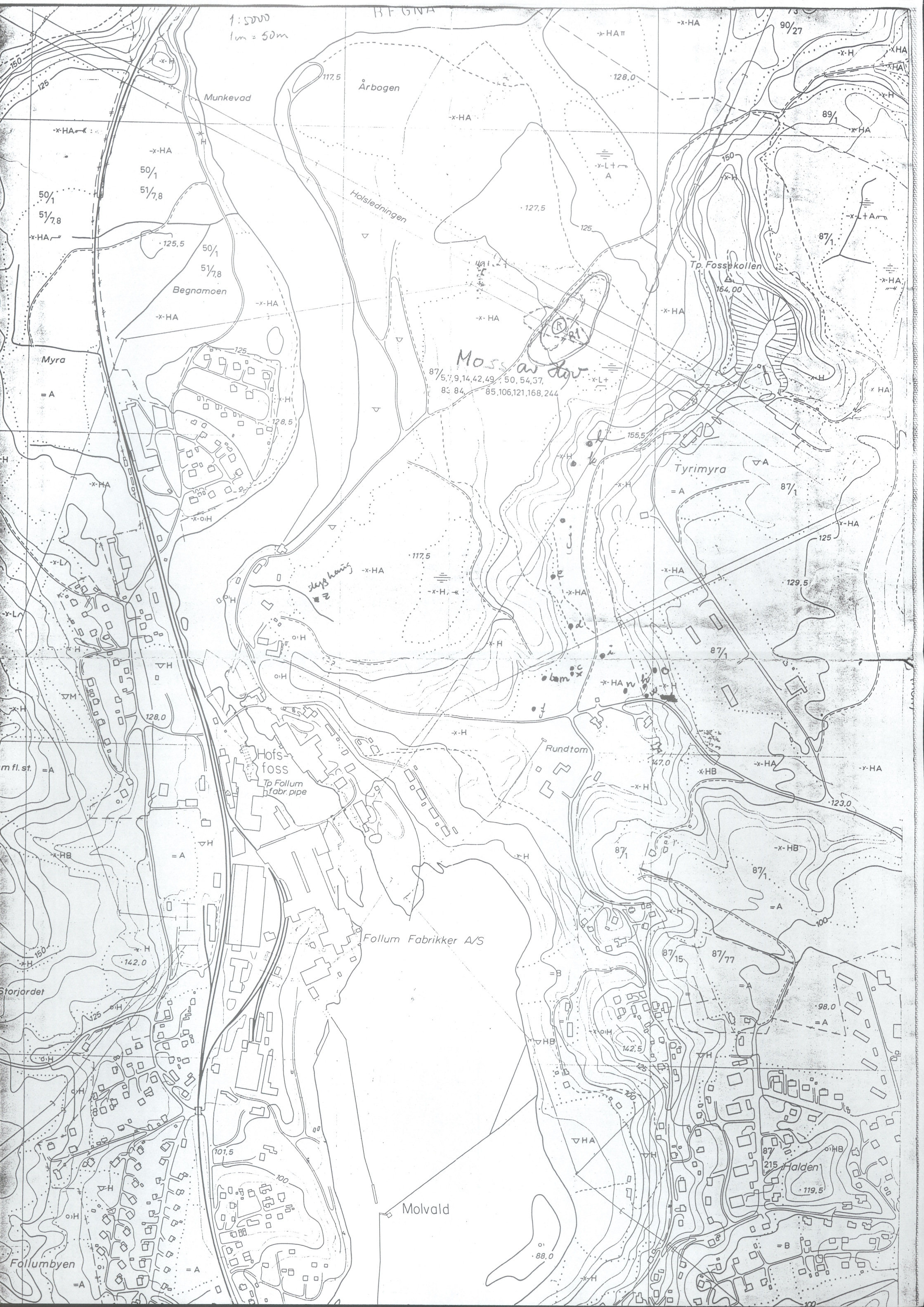

- |||| - humus
- - grå sand
- ~ ~ - leire

GPOP W
 RUNDTOM, RINGERIKE
 SNITT
 DATO : 23.05.86
 SIGN : LIV MARIT RUI
 MÅL : 1:20

1:5000
1cm = 50m

BFGNA

Munkevad

Årbogen

Holsledningen

50/1
51/7,8

Begnamoen

Myra

Mossanhov

87/5,7,9,14,42,49, 50, 54,57,
83, 84, 85,106,121,168,244

Tp. Fossevollen

Tyrimyra

Hofs-foss
Tp Follum
fabr. pipe

Follum Fabrikker A/S

Rundtom

Molvald

Falden

Follumbyen

Storjordet

m fl. st.

90/27

89/1

87/1

87/1

129.5

123.0

87/1

87/15

87/77

98.0

87

215

119.5

125.5

50/1

51/7,8

-x-HA

125

128.5

128.0

142.0

101.5

100

117.5

117.5

-x-HA

-x-HA

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-H

-x-HA

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-HA

-x-H

-x-L+A

-x-HA

-x-L+A

-x-HA

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HA

-x-H

-x-HB

-x-HA

-x-HA

-x-H

-x-HB

-x-HA

-x-HB

-x-HA

-x-HB

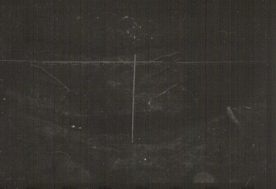
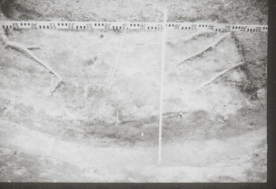
-x-HA

-x-HB

-x-HA

-x-HB

-x-HA

20375

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: Avdeling for fysikk og matematikk, Sem Sælandsv. 5
7034 Trondheim - NTH, tf. (07) 59 33 10

Dato: 17.12.86

Vår ref.:

Deres ref.:

Feltleder Liv Marit Rui
Universitetets Oldsaksamling
Frederiksgt. 2

0164 OSLO 1

DF 1818 - 2 PRØVER FRA RINGERIKE (BETALT OPPDRAG)

Vi viser til din søknad av 25. f.m. om C-14 datering av 2 trekullprøver fra Ringerike. Vi regner med at resultatet av disse dateringene vil foreligge ut på høsten 1987.

Vennlig hilsen

Anne-Marit Berge
Adm.sekr.

Spesifikasjon for prøve for C-14 datering

(se rettleiding på baksiden)

1. Oppdragsgiver .Universitetets Oldsaksamling/Ringerike kommune
2. Prøvematerialets art .trekull..furu.....Mengde ..1,4.g.....
3. Prøvens merke .nr.3,..2.brenning.. Aksesj.. nr..86/83.....
4. Prøven funnet av ...Liv Marit Rui.....Tidspunkt mai-86...
5. Funnsted .Rundtom, Ringerike, Buskerud.....
6. M711 Kartblad 1815 111 , koord. 32V NM 691731
Greenwich koordinater. Lengde Bredde
7. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold:

Formålet med denne dateringen er å få klarlagt når kull-
gropen har vært i bruk, og over hvor langt tidsrom.

Prøven er tatt i ytterkant av øverste kullag (se plan-
tegning 2 og snittegning), da det kun her var bevart tre-
kull fra siste brenning.

8. Prøvens kvalitet:

Skarp sand i området, med lite humusnedvaskøng. Sjansene
for forurensing skulle derfor være små.

9. Antatt alder, evt. i henhold til tidligere datering:

Tidsperiode: ...jernalder/middelalder.....Alder B.P.

10. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:

Tørket og trebestemt

11. Ønskes eventuelt restmateriale i retur? ja

12. Eventuelle andre opplysninger:

Spesifikasjon for prøve for C-14 datering

(se rettleiding på baksiden)

1. Oppdragsgiver Universitetets.Oldsaksamling/Ringerike.kommune....
2. Prøvematerialets art .trekull...furu.....Mengde .8.g.....
3. Prøvens merke .nr.4...1.brenning..Aksesj.nr..86/83.....
4. Prøven funnet av ..Liv.Marit.Rui.....Tidspunkt ..mai-86..
5. Funnsted .Rundtom,. Ringerike..Buskerud.....
6. M711 Kartblad 1815 111, koord. 32V NM 691731
Greenwich koordinater. Lengde Bredde
7. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold:

Formålet med denne dateringen er å få klarlagt når kull-
gropen har vært i bruk, og over hvor langt tidsrom.

Prøven er tatt fra den eneste brente stokken som er igjen
etter 1.brenning. Stokken sees på snittegning, og på
plantegning 3 er avmerket hvor på stokken prøven er tatt.

8. Prøvens kvalitet:

Skarp sand i området, lite humusnedvasking. Sjansene for
forurensing skulle være små.

9. Antatt alder, evt. i henhold til tidligere datering:

Tidsperiode: .jernalder/middelalder.....Alder B.P.

10. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:

tørking og trebestemmelse

11. Ønskes eventuelt restmateriale i retur? ja

12. Eventuelle andre opplysninger: